

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НОВОГРАД-ВОЛИНСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор коледжу

А.В. Петрошук

_____ 2022 р.

ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

з української мови

**для абітурієнтів, які вступають на основі базової загальної середньої освіти на
здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня
фахового молодшого бакалавра для всіх спеціальностей**

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

на засіданні циклової комісії

соціальних та гуманітарних дисциплін

від «17» лютого 2022 р.

Протокол № 6

Голова комісії _____ С.В. Копач

Новоград-Волинський

2022

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Готуючись до вступу у заклади фахової передвищої освіти, абітурієнти повинні усвідомлювати, що знання мови належать до найважливіших сутностей людини. Вони є засобом і матеріалом формування і становлення особистості людини, її інтелекту, волі, почуттів і формою буття. Мова – це безперервний процес пізнання світу, його освоєння людиною.

Екзаменаційну документацію для проведення вступних випробувань з української мови розроблено на основі Закону «Про загальну середню освіту», Державного стандарту базової та повної загальної (профільної) освіти та Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова».

Письмовий екзамен з української мови у вигляді тестування дає можливість перевірити грамотність абітурієнтів, їх теоретичні знання з окремих розділів мовознавства. Тривалість екзамену – 60 хв. Робота складається з 21 завдання, 18 з яких передбачають одну правильну відповідь, 3 завдання на встановлення відповідності, що передбачають перевірку знань, умінь та навичок абітурієнтів з теми «Синтаксис».

Правильно виконане завдання 1-18 оцінюється 1 балом, завдання 19-21 – по 1 балу за кожну правильну відповідь на встановлення відповідності.

Результати вступних випробувань для абітурієнтів, які вступають на основі базової загальної середньої освіти, оцінюються за 200-бальною шкалою. Результати, переводяться в шкалу від 100 до 200 балів відповідно до Таблиці переведення.

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

Абітурієнти з курсу сучасної української мови повинні знати:

- українську абетку; звуки, букви, склади;
- класифікацію звуків;
- чергування голосних та приголосних в мовному потоці;
- основні правила української літературної вимови;
- основні правила української орфографії;
- вживання великої літери;
- написання слів разом, окремо, через дефіс;
- правопис прізвищ та географічних назв;
- правила написання апострофа;
- правила написання м'якого знака;
- правопис іншомовних слів;
- правила переносу;
- лексикологію; синоніми, антоніми, омоніми;
- українську фразеологію;
- морфологію як учення про частини мови;
- синтаксис як учення про словосполучення і речення;
- класифікацію простих і складних речень;
- пунктуацію;
- основні стилі української мови.

Абітурієнти повинні володіти такими навичками та вміннями з української мови:

- грамотно й охайно писати;
- застосовувати теоретичні знання до конкретного мовного матеріалу;
- знаходити й обґрунтовувати орфограми та пунктограми;
- пояснювати фонетичні, лексичні, морфологічні, синтаксичні явища;
- правильно ставити і пояснювати розділові знаки.

РОЗДІЛИ ТА ЇХ КОРОТКИЙ ЗМІСТ

Курс вивчення української мови складається з таких розділів:

1. Фонетика і фонологія (вчення про знакову систему мови).
2. Графіка і орфографія (вчення про передачу звуків на письмі та правила написання слів і їх частин).
3. Лексикологія і фразеологія (вчення про словниковий склад мови і фразеологічні одиниці мови).
4. Морфемна структура слова (засоби і способи творення слів).
5. Граматика - морфологія і синтаксис (учення про частини мови, форми слів і словозміну, про будову словосполучення і речення).
6. Пунктуація (вчення про систему розділових знаків, їх типи та правила вживання).

ЗРАЗОК ЗАВДАННЯ

1. Фразеологічний зворот ужито в реченні:

- а) Вір до кінця у власні сподівання;
- б) Дивлюсь на сині обрії землі з калинових небес моєї долі;
- в) Його постійною мрією було швидше вийти в люди;
- г) Не звикай утертими стежками йти за другим сліпо, як у дим.

2. Звук [ш] є в кожному слові рядка:

- а) притеши, щабель, шибка, щур;
- б) ріж, широко, шар, поклавши;
- в) розберешся, шубовснути, дишло, на дощі;
- г) їж, дощик, догодиш, дріж.

3. У якому варіанті допущено помилки при переносі слів?

- а) як-раз, пожа-рище, бе-рег, від-даляється;
- б) чере-пиця, вгруз-ла, непоруш-ність, тем-ніє;
- в) зрозу-міти, бур-'ян, йду-ть, грозо-вий;
- г) синя-ва, ні-би, сапфір-на, протя-гом.

4. Літеру *e* на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка:

- а) мар..во, кринич..нька, мереж..во, сит..чко;
- б) наміст..чко, пр..зидент, вогн..чок, пр..м'єра;
- в) горл..чко, хвил..чка, пр..стол, любит..ль;
- г) горл..чка, служит..ль, стеж..чка, д..віз.

5. Префікс *при-* пишеться в усіх словах рядка:

- а) пр..варений, пр..волокти, пр..ворожити, пр..гарний;
- б) пр..вокзальний, пр..крутити, пр..повзти, пр..кордон;
- в) пр..ораний, пр..чудернацький, пр..ніши, пр..гладжений;
- г) пр..будовувати, пр..везти, пр..здоровий, пр..звисько.

6. У якому рядку допущено орфографічну помилку?

- а) сповіщати, скоїти, скоротити, схибити, спекти;
- б) скрутити, схвилювати, стерти, скінчити, зберегти;;
- в) збирати, звернути, зломити, зрізати, зрозуміти;
- г) спалахнути, сказати, счистити, зцідити, зцілити.

7. Вкажіть варіант, у якому всі складні слова пишуться разом:

- а) молочно/кислий, пост/фактум, борг /провідниця, Індо /китай;
- б) західно/український, м'ясо /молочний, взаємо/ вигідний, трьох/мільйонний;
- в) гідро/станція, кроле/ферма, соціал/демократичний, вузько/вживаний;
- г) теле/ведучий, спорт/товари, світло/чутливий, біло/сніжний.

8. У якому варіанті всі власні назви написано правильно?

- а) Одеська Автострада, комбайн «Нива», Державна третьяковська галерея, кінофільм «Камінний хрест», Лютнева революція;
- б) Золоті ворота, Києво-Печерська лавра, Книжкова Палата, озеро Світязь, Волино-Подільська височина, медаль «За бойові заслуги»;
- в) Олександр Невський, вино «Перлина степу», Акт проголошення незалежності України, Великий піст, орден Дружби народів;
- г) Карл Сміливий, Версальський Мир, Різдво, прокрустове ложе, Новий Рік, поема «Катерина».

9. У якому варіанті всі слова слід писати з апострофом?

- а) зв..язок, пів..ягідки, транс..європейський, над..яр..я;
- б) Мурав..йов, під..їжджати, Лук..яненко, під..йомник;
- в) Св..ятослав, відіб..ється, бар..єр, вп..ятеро;
- г) дит..ясла, Прокоф..єв, п..єдестал, рель..єф.

10. Вкажіть варіант, у якому в усіх словах на місці крапок пишеться м'який знак:

- а) різ..бяр, тон..ший, кіл..кіст.., вірніст..;
- б) близ..кіст.., волин..с..кий, Трипіл..я, корін..;
- в) біл.., дон..чин, Казан..щина, Гал..ка;
- г) Трет..яковс..ка, Гор..кий, грил..яж, піднос..ся.

11. Позначте рядок, у якому всі дієслова з часткою *не* треба писати окремо:

- а) (не)можу, (не)знаєш, (не)скажу, (не)дізнаюсь;
- б) (не)малюю, (не)бачиш, (не)кричить, (не)навиджу;
- в) (не)волити, (не)знати, (не)варити, (не)співаєш;
- г) (не)хворіти, (не)зчутися, (не)належати, (не)сварити.

12. У якому варіанті всі іменники належать до чоловічого роду:

- а) гектар, ромб, коридор, курінь, волосінь;
- б) гай, реманент, червінець, велетень, татуньо;
- в) епос, суходіл, вісь, тиждень, край;
- г) подорож, гараж, млин, бліндаж, ніж.

13. У якому варіанті всі іменники у родовому відмінку однини мають закінчення *-а, -я*?

- а) вал, мороз, портик, паркан, стиль;
- б) апостол, віник, театр, лист, пан;
- в) студент, ведмідь, Луцьк, мотор, числівник;
- г) верхолаз, рів, гектар, декан, холод.

14. У якому варіанті від усіх прикметників можна утворити ступені порівняння?

- а) теплий, білий, мудрий, солодкий;
- б) твердий, хворий, новий, сільський;
- в) шкідливий, річний, щедрий, мертвий;
- г) медовий, поганий, лівий, сірчаний.

15. У якому варіанті всі числівники прості за складом?

- а) одна друга, тридцять шість, сімсот вісім, сто два;
- б) триста перший, дві тисячі, п'ять других, вісімдесят сім;
- в) два, п'ять, семеро, сорок;
- г) три четверті, сімсот тринадцять, двісті сорок, шістдесят другий.

16. Вставним є слово у реченні (розділові знаки пропущено):

- а) Поки живий я хочу справді жити.
- б) Справді сміється той хто сміється останній.
- в) Для нас у ріднім краї навіть дим солодкий і коханий.
- г) Всяке трапитись може на довгім віку.

17. Слід поставити двокрапку в безсполучниковому складному реченні (розділові знаки пропущено):

- а) Шумлять сади цвіте колосся в серці найніжніший цвіт.
- б) Поглянь уся земля тремтить у палких обіймах ночі.
- в) Вітер дихне пшениці ворухнуться розкішні.
- г) Шелестить пожовкле листя по діброві гуляють хмари сонце спить.

18. Правильно виділено звертання в реченні:

- а) Пісне, моя ти підстрелена пташко, мусиш замовкнуть і ти. *(І. Франко)*
- б) Мій брат Богдане, сповістив полковників, що ти живий і що чекаєш їх. *(Л. Костенко)*
- в) Ще краще було б, пане Лесю під спів колядок сісти в темному куточку або грітися біля вогню в грубці і слухати казку. *(О. Іваненко)*
- г) А що старий, якби ти попрохав ще й худоби та птиці? *(Нар. тв.)*

19. Доберіть приклад до кожного випадку вживання тире.

<i>Випадок уживання тире</i>	<i>Приклад речення</i>
1 тире при відокремленій прикладці	А На річці, у лісі, у полі – усюди
2 тире в складносурядному реченні	панувала таємнича німотна тиша.
3 тире при однорідних членах меч єдиний і єдиний щит.	Б Непереможна безборонність – твій речення
4 тире між підметом і присудком воля – на горі високий.	В Для гордої і владної душі життя і
	Г Київськими вулицями вишикувалися
	каштани – почесна варта весни.
	Д Я усміхнувся широко – і все навкруг радіє і сміється.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

20. Доберіть приклад до кожного виду складного речення.

<i>Вид складного речення</i>	<i>Приклад речення</i>
1 складносурядне	А Стояла ніч, красива, мов Кармен, червоні й чорні міряла троянди.
2 складнопідрядне	Б Іронія – це блискавка ума, яка освітить всі глибини смислу.
3 безсполучникове	В Візьми від життя все, що зможеш, і воно засяє всіма барвами.
4 з різними видами зв'язку	Г Зіграй мені мелодію любові і обернеться хай на щастя розпач!
	Д Завалились мости кам'яні – подорожні шукають веселку.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

21. Доберіть приклад до кожного типу односкладного речення.

<i>Тип односкладного речення</i>	<i>Приклад речення</i>
1 означено-особове	А У королівстві дзеркал – лабіринт аватарів.
2 неозначено-особове	Б І дороги вперед тут тобі не підкажуть.
3 безособове	В Тут ні вітру, ні променів сонця нема.
4 називне	Г Упізнаєш себе у віддзеркаленій парі.
	Д Дивовижної казки мудрі слова...

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Авраменко О.М. (уклад.). ДПА 2014. Збірник диктантів для державної підсумкової атестації з української мови. 9 клас. - К.: Центр навчально-методичної літератури, 2014. — 80 с.
2. Ваш репетитор з української мови: Посібник. Вид. 2-е / кол. авторів під керівн. М. Пентилюк. – К.: Ленвіт, 2003. – 72 с.
3. Ганич Д.І. Російсько-український і українсько-російський словник / Д.І. Ганич, І.С. Олійник. - 6-е вид. стер. - К. : Фенікс, 1994. - 560 с.
4. Зубков М. Українська мова. Універсальний довідник. – Харків: Видавничий дім “Школа”, 2009. – 496 с.
5. Козачук Г.О. Українська мова для абітурієнтів: навчальний посібник. – К.: Вища школа, 2007. – 303 с.
6. Козачук Г.О. Українська мова. Практикум. Навчальний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К.: Вища школа, 2008. — 414 с.
7. Кононенко П. Українська мова. Посібник для вступників до вузів. – К.: Либідь, 1992. – 224 с.
8. Копитіна І.В. Українська мова у визначеннях, таблицях і схемах 7-11 клас. – Х.: Ранок, 2001. – 132 с.
9. Мацько Л.І., Мацько О.М., Сидоренко О.М. Збірник диктантів для державної підсумкової атестації з української мови. 9 клас. - К.: Центр навчально-методичної літератури, 2011. - 64 с.
10. Шевченко Л.Ю. Сучасна українська мова. Довідник / Л.Ю. Шевченко, В.В. Різун, Ю.В. Лисенко; за ред. О.Д. Пономаріва. — К.: Либідь, 1996. — 320 с.
11. Ющук І.П. Українська мова. Практикум з правопису української мови. – К.: Освіта, 2007. – 254 с.

Додаток до програми вступних
випробувань з української мови
(на основі БЗСО)

Таблиця переведення тестового бала у шкалу 100-200 балів

Кількість правильних відповідей	Бал	Кількість правильних відповідей	Бал
1	103	16	153
2	107	17	157
3	110	18	160
4	113	19	163
5	117	20	167
6	120	21	170
7	123	22	173
8	127	23	177
9	130	24	180
10	133	25	183
11	137	26	187
12	140	27	190
13	143	28	193
14	147	29	197
15	150	30	200